Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 101 Duminică 16 Aprilie 1939

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 360 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Copiii dispăruți

O nenorocire ce se întâmpla foarte rar odinioară a ajuns de o frecvență îngrijorătoare.

Este vorba de dispariția prea multor copii.

Presa, radiodifuziunea, organele polițienești anunță tot mai des cazuri de acest fel, în contra cărora se impune desigur o reacțiune hotărîtă din partea factorilor indicați s'o desfășoare.

Părinții, în prima linie, trebue să exercite o supraveghere cât mai strictă a micuților cu cari îi dărueste soarta, încredințându-i unei îngrijiri serioase atunci când nevoile sau distracțiile îi despart pentru un interval mai lung sau mai scurt. Mai cu seamă în mediurile unde mijloacele de existență fiind prea reduse determină amestecul oamenilor de ispravă cu cei suspecți sau în deficit cu lămurirea identității, această prevedere trebue să funcționeze și mai vârtos.

Aparatului de pază a vieței și avutului public, căruia nu i se pot tăgădui merite crescânde în descoperirea celor mai perfizi infractori, îi incumbă manifestarea aceluiași zel în prevenirea infracțiunilor și în special a celor îndreptate contra celor mai lipsiți de apărare din cauza vârstei lor fragede. Această acțiune s'ar putea afirma cu roadele așteptate prin sesizarea imediată de cazurile micuților vagabondând pe străzi sau aflați în situațiuni susceptibile de bănuială prin atitudinea ori ținuta celor cari îi întovărășesc.

Dar la îndatoririle și posibilitățile familiare și administrative se adaogă cele de ordin social, ale căror eclipse sunt pedepsite de lege. Astfel, codul penal prevede sancțiuni împotriva acelora cari favorizează infracțiunile nu numai cu intenție dar și prin nepăsare. Rațiunea acestor dispoziții purcede din concepțiunea asistenței mutuale în toate privințele, din obligațiunea de drept natural de a împiedica satisfacerea instinctelor criminale și delictuoase nu numai atunci când sunt îndreptate contra sa, dar și atunci când sunt îndreptate contra semenilor, apărarea socială fiind direct proporțională cu gradul reacțiunei colective în caz de primejdii aparent individuale dar realmente comune.

In ce privește în special răpirile și asasinatele săvârșite asupra copiilor, trebue să se înțeleagă și să se simtă că pierderea acestora nu se rezumă la victime și la părinți. Ea se răsfrânge asupra acelei mari familii care este societatea. Interesată în primul rând să se folosească de toți membrii ei, să nu fie lipsită de nici o contribuțiune pe care ar putea s'o aibă și este în drept s'o aștepte de la mulți dintre copiii dispăruți înainte de a li se fi descoperit vocațiunile, ea cere o înfrânare cât mai efectivă a recrudescenței criminale și sadice contra copiilor.

Obligațiuni unilaterale

de I. LUGOSIANU

In ședința de Joi a Camerei Comunelor, convocată în sesiune extraordinară, examinând situația creată în Balcani și în Mediterana orientală de expediția italiană în Albania, d. Chamberlain a confirmat cu hotărîre noua îndrumare a politicii britanice față de Europa răsăriteană, declarând că „guvernul britanic acordă cea mai mare însemnătate evitării oricărei prefaceri, prin forță sau prin amenințarea cu forța a statu-quo-ului în Marea Mediterană și în Peninsula Balcanică". Drept urmare a acestei hotăriri, primul ministru britanic a declarat că „a ajuns la concluzia că, în cazul unei acțiuni, care ar amenința precis independența Greciei sau a României și la care guvernele grec sau român ar considera vital să reziste cu forțele lor naționale, guvernul Majestății Sale se simte legat de a da imediat guvernelor grec și român, după cum va fi cazul, tot sprijinul, care stă în puterile sale".

In aceiași zi, d. Daladier, președintele consiliului francez, a făcut reprezentanților presei o declarație cu un conținut identic, formulată de acord cu guvernul din Londra.

Noile declarații ale d-lui Chamberlain ne înfățișează astfel alte două exemple concrete ale schimbării totale ale politicii tradiționale britanice. Până eri, înarmările erau pentru Anglia o primă de asigurare oneroasă plătită cu scopul de a menține pacea. Ele nu excludeau o politică de colaborare cu Marile Puteri totalitare prin metoda consultărilor directe între Statele interesate. Diplomația engleză avea însă repulsiune față de asumarea oricăror obligații militare pe continent. Indatoririle de asistență britanică erau limitate, în 1936, la Franța, Belgia, Egipt, Palestina și Irak. In 1938, Anglia și-a extins obligațiile militare — în urma evenimentelor din Martie — la Olanda, Elveția și Polonia. In urma declarațiilor de Joi ale primului ministru englez, România și Grecia devin și ele beneficiarele garanțiilor unilaterale anglo-franceze. Marea Britanie își ia astfel riscul războiului pe continent și își asumă obligații militare nelimitate, cu obiectivul de a crea un sistem de securitate destinat să stăvilească politica de hegemonie sau de agresiune.

Noua politică engleză se aseamănă cu vechia politică a securității colective prin caracterul ei universal. Intre cele două sisteme există însă deosebiri fundamentale. In trecut pactul impunea numai acțiunea economică. Cea militară era facultativă. Astăzi, Marea Britanie se obligă chiar unilateral la acțiunea militară, fără a-și rezerva dreptul de apreciere asupra oportunității sau legitimității ei. Este suficient — în fața unei agresiuni — ca Statul amenințat în independența lui să considere că trebue să se apere cu forțele lui naționale, pentru ca garanția engleză să intre în funcțiune.

Pentru Statele mijlocii sau mici, cărora sentimentul de onoare și voința de independență le impun să se apere chiar singure, cu propriile lor mijloace, care însă în situația internațională de azi sunt decise să facă o politică strictă de echilibru și să se abție de la un sistem preventiv bazat pe asistența mutuală, spre a înlătura chiar umbra unei politici de agresiune din partea lor, asigurările engleze și franceze păstrează un caracter pur defensiv.

Intr'adevăr, pentru ca garanții unilaterale ca cele oferite eri Greciei sau României să joace rol, Statul beneficiar trebue să fie victima unei agresiuni, din ori ce parte s'ar produce, să aprecieze el singur dacă independența lui e amenințată și să ia hotărîrea de a se apăra cu forțele lui naționale. Iată o serie de condiții care exclud din partea Statelor amenințate ori ce atitudine de provocare și ori ce intenție de agresiune. In schimb însă, o agresiune individuală poate provoca — în acest sistem — un conflict colectiv. Riscul unui război general pentru atingerea unui obiectiv limitat poate apărea atât de grav încât să sfârșească prin a contribui la menținerea păcii.

România nu are niciun motiv să nu accepte o asigurare unilaterală, care înainte de a fi o chezășie de război este un îndemn la pace. Politica intereselor noastre naționale nu a avut niciodată alte obiective decât menținerea neștirbită a integrității noastre teritoriale și a inaependenței noastre.

Metoda ei statornică a fost o acțiune diplomatică de pace și de bunăvecinătate cu toate țările care înțeleg să respecte patrimoniul nostru politic și teritorial, în aceiași măsură în care noi ne-am abținut întotdeauna să râvnim la bunul altora și în care am ținut seama de realitățile geografice sau economice ale Marilor Puteri sau ale Statelor vecine.

Neurmărind nici un scop agresiv, ci mărginindu-se din potrivă la acordarea unui sprijin împotriva agresiunii, sprijin menit să sporească posibilitățile proprii de apărare ale Statelor amenințate, importanța politicii garanțiilor unilaterale reiese din însuși acest caracter al lor și ca atare ea este acceptabilă pentru orișicine, dela orișicine, față de orișicine. Ea nu urmărește — în ce ne privește — efecte de prestigiu, ci tinde numai să păstreze neatinsă ființa unei țări, care ține să se desvolte liberă în cadrul ideii ei naționale și consideră ca o datorie de onoare să apere tot trecutul ei de jertfe și tot viitorul ei de nădejdi.

Acțiunea militară a Italiei in Albania

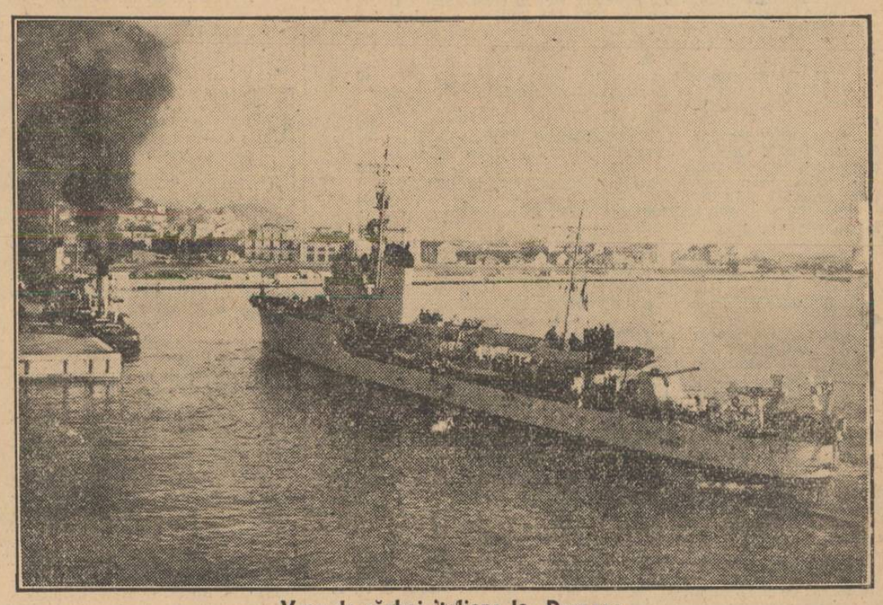

Vase de război italiene la Durazzo

Românii din Albania

Regimul sub care au trăit până acum

de R. SEIȘANU

Sub dominația turcească numărul Românilor din Albania a fost mai mare de cât cel de astăzi. Românii au întemeiat „cătune", „castre" — cum au numit ei satele și comunele întărite în amintirea castrelor romane — și orașe înfloritoare, ca Moscopole, de unde sunt originare familiile Gojdu, Mocioni, Cavalioti, Manduca și altele, ce au jucat un rol însemnat în viața națională și culturală a fraților noștri din peninsula Balcanică și din alte părți.

Pe la 1750 Moscopole avea o populație de 40.000 de locuitori, dintre care peste 35.000 Români.

In acest oraș — care a fost adevăratul centru cultural și comercial al Românilor din Albania, Epir și Macedonia până la sfârșitul secolului al XVIII-lea — fruntașii Românilor au înființat o tipografie, o bibliotecă publică, asociații patriotice și diferite așezăminte de binefacere cu caracter religios.

Tipografia din Moscopole a fost întemeiată de învățatul Teodor Cavalioti, autorul unui vocabular în trei limbi (aromână, albaneză și grecească) apărut în anul 1770 și din care a făcut extrase filologul german I. Thunmann, într'o operă a sa tipărită la Leipzig.

O altă carte interesantă tipărită în Moscopole, în 1797, este „Nea Pedagogia", a lui Constantin Ucuta, — care e un manual alfabetic și etimologic al limbei aromânești.

Ucuta a scris această carte — după cum însuși spune — „pentru fala neamului aromânesc".

Astăzi, Moscopole e un sat numai cu 1000 de locuitori, dintre care 950 români.

Cum se explică dispariția faimosului oraș de odinioară? Intre anii 1760—1790 Moscopole a fost de repetate ori atacat și jefuit de bandele neregulate turcești; iar din ordinul faimosului Ali pașa din Ianina, i s'a dat foc.

Atunci românii moscopoleni au fost nevoiți să se refugieze în alte părți, — cei mai mulți în nordul Albaniei, unde au întemeiat alte „cătune" și „castre", — iar cei mai înstăriți și din familiile fruntașe, s'au stabilit în Viena, Buda și Triest.

Așa s'au întemeiat coloniile românilor din Viena, Buda și Triest, care au desfășurat o însemnată activitate în domeniul comercial și cultural, până la mijlocul secolului al XIX-lea.

Până la 1912 — în ajunul războiului balcanic — numărul aproximativ al Românilor din Albania a fost de 150.000 — 180.000.

Care este numărul lor actual?

De la înființarea statului quasi-independent albanez și până la prăbușirea regimului lui Ahmed Zogu nu s'a făcut un recensământ metodic al populațiunii. Calculul populației s'a făcut pe clanuri și familii.

Pe baza acestui calcul, Albania are o populație de 850.000 locuitori, dintre care 80.000—100.000 sunt români. Aproape 20.000 de români sunt stabiliți în orașele Tirana, Corcea (Coriță), Berat, Fieri, Elbasan, Durazzo, Cavaia, Premeti, Podgradeț, Scodra, Valona și Arghirocastro.

Ceilalți români sunt stabiliți în trei regiuni: Muzachia, care e în partea de vest și centrală; regiunea de est și cea de sud, unde trăesc „fârșeroții".

Românii din regiunea Muzachiei sunt majoritatea agricultori. O parte dintr'înșii, cari locuesc în regiuni mlăștinoase, sufăr de malarie și de aceia numărul lor scade în fiecare an. O altă parte locuesc în regiunea Coriței în comune curat românești: Sipsca, Moscopol, Grabova, Pleasa, Niceia și altele.

„Fârșeroții", cari duc o viață pastorală și deci practică nomadismul, sunt gru-

(Continuare in pag. 2-a)

Vase de război germane

trimise in apele spaniole

Berlin, 13 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Se află că autoritățile navale germane au hotărît să trimită, pentru o croazieră de o lună, în apele spaniole, o escadră compusă din șase crucișetoare, dintre care două sunt de ultimul model, tipul „Deutschland", și mai multe vase de tonaj mai mic, în special submarine.

*

Londra, 13 (Rador). — Se anunță din cercurile oficiale că guvernul german a informat guvernul englez și cel francez că exercițiile flotei germane, cari au loc în fiecare primăvară, se vor desfășura anul acesta în largul coastelor spaniole și vor dura aproximativ o lună.

Unitățile care iau parte la aceste exerciții vor părăsi porturile lor de bază la 18 Aprilie. Ele se compun din trei vase de tipul „Deutschland", trei crucișetoare, o flotilă de distrugătoare, submarine și vase auxiliare.

Atașați militari francezi la Gibraltar

Gibraltar, 13 (Rador). — Atașatul militar și atașatul aerului depe lângă ambasada Franței din Spania au sosit la Gibraltar azi noapte, venind din Spania.

Se crede a ști că este vorba de o misiune specială.

SCRISORI DIN LONDRA

UNGARIA

de AUGUR

Londra, Aprilie

Pactul de ajutor mutual contra agresiunii, încheiat între Marea Britanie și Polonia, începe o fază cu totul nouă în relațiile internaționale din Europa.

Din partea Angliei se pretinde că nu există nici o dorință de a încercui Germania. Din partea Germaniei se procedează ca și cum angajamentul luat de Marea Britanie față de Polonia ar fi fost mai prejos de ceeace se așteptau. Toate acestea sunt atitudini diplomatice. Unii nu vor să insiste prea mult, iar ceilalți nu vor să-și mărturisească ciuda.

Führerul trebue să reacționeze, fiindcă altminteri își va pierde prestigiul chiar în ochii germanilor. Dar, cum poate reacționa? Fără îndoială, acțiunea italiană în Albania poate sluji ca pretext de a nu întreprinde nimic imediat, spre a nu stingheri manevra partenerei axei. Totuși, acțiunea aceasta poate avea un rezultat contrariu aceluia așteptat la Roma. Firește, a se intercala între Iugoslavia și Grecia, este ispititor în sensul că, în chipul acesta, poți spera să împiedici aceste două state de a se alătura, pe față, la frontul de rezistență creiat de Marea Britanie. Totuși, faptul nu este atât de sigur.

Dar, oricare ar fi rezultatul acțiunii împotriva Albaniei (chiar dacă nu va aduce denunțarea acordului anglo-italian de guvernul britanic), nu acolo este centrul nervos al situației în Europa centrală. Centrul acesta se găsește în Ungaria. Această țară, atașată de mulți ani Italiei, a fost folosită de Germania, care a socotit-o ca un client irevocabil

(Continuare in pag. 2-a)

Accidentul în care și-a găsit moartea Regele Iraculuí

Grup de englezoaice la Paris de vacanța Paștilor

Producția agricolă

de AL. ALIMĂNEȘTIANU

Nu este ocazie, când se discută despre agricultura noastră, să nu se scoată în evidență că cea mai mare parte din exploatările plugărești se fac în mod rudimentar și deci producția este mică. Din nenorocire realitatea este așa, pentru că, pe când în Danemarca producția medie de grâu la hectar este de 30 chintale, în Olanda 28, la noi de abia ajunge la 10 chintale. Aceste țări au atins acest grad de progres, fiindcă plugarii au inventarul necesar, pământul lor este odihnit periodic, clima mai umedă, au cantități mari de îngrășăminte dela vitele ce cresc și mai cu seamă au piețe de desfacere ca Anglia, Germania, etc., organizând în acelaș timp și desfacerea interioară.

Pentru a se putea mări producția la noi este nevoie ca plugarul să fie înzestrat cu inventar viu și mort mai cu seamă azi, când, în urma reformei agrare, în loc de 7—8000 exploatatori mari, s'au creat sute de mii de mici gospodării. Tocmai din lipsa acestor mijloace și organizații muncile câmpului se fac cu greu și ne revin mai scump.

Plugăria românească are nevoe de mașini de treerat în valoare de 5 miliarde lei, tractoare 3 miliarde, pluguri 2 miliarde, grape 2 miliarde, semănători 1 miliard, secerători 1 miliard, cultivatori, prășitoare, rariță 3 miliarde, trioare 50 milioane, vânturători 100 de milioane; iar inventar viu: cai, în valoare de 2—3 miliarde, boi 6—7 miliarde și vaci 4—5 miliarde. Mai sunt multe alte instrumente de care agricultura are nevoe și se poate socoti că pentru început este trebuință de un total de cel puțin 40—50 miliarde lei de investit în instrumente și mașini agricole.

Această înzestrare va da o mare desvoltare creșterii vitelor, industriei metalurgice, industriei de unelte și mașini agricole, etc., toate având materia primă în țară și brațe de muncă, care așteaptă în sate.

Sumele sunt mari, vor speria desigur pe mulți. Problema aceasta însă, studiată de oameni cu experiență și pregătiți, se poate rezolva mai repede decât s'ar bănui.

Situația de astăzi a inventarului este foarte gravă. Cunosc comună de moșneni, care acum 50

(Continuare in pag. 2-a)

O sinucigașe provoacă moartea a patru persoane

Bruxelles, 13 (Rador). — O tânără femeie s'a sinucis cu gaz la Eupen.

Gestul ei a atras după sine moartea a încă patru persoane care locuiau în aceiași casă și care au murit asfixiate în somn.

Alte două persoane, deasemeni asfixiate de gaz, sunt în stare disperată.

D. Adrien Thierry ambasador al Franței

Inaintarea d-lui André Thiérry la gradul de ambasador al Franței este desigur o binemeritată răsplată pentru activitatea desfășurată de distinsul diplomat francez în lunga sa carieră. Hotărîrea guvernului francez de a menține pe d. Thiérry ca ambasador în România este o dovadă de încredere și de mulțumire pentru modul cum d-sa a știut să-și îndeplinească înalta misiune în țara noastră aducând reale servicii tradiționalei prietenii dintre Franța și România.

Bun prieten al țării noastre, adânc convins de folosul pe care o cât mai strânsă colaborare franco-română îl poate aduce păcii europene, d. André Thiérry și-a dat silința ca prin activitatea d-sale diplomatică să contribue la această operă de pace care formează obiectivul politic al Franței și al României.

Cu discrețiune, cu tact, evitând orice ar putea atinge susceptibilitatea națională a unei țări conștiente de suveranitatea ei absolută, d. André Thiérry a reușit să-și câștige la noi în țară numeroase prietenii personale și încrederea cercurilor noastre politice și diplomatice.

Nici un vas sovietic în Mediterana

Moscova, 13 (Rador). — Agenția „Tass" transmite:

Presa franceză, germană și engleză răspândește svonul despre „o croazieră" a torpiloarelor și crucișătoarelor sovietice via Bosfor spre Grecia, în legătură cu evenimentele din Albania.

Agenția „Tass" este autorizată să declare că această știre nu corespunde câtuși de puțin realității, deoarece în ultimele 15 zile nici un torpilor și nici un crucișetor al flotei sovietice din marea Neagră n'a ridicat ancora și n'a trecut prin Bosfor.

In corpul ziarului:

Anglia și Franța garantează independența Greciei și României

Declarațiile d-lor Chamberlain și Daladier

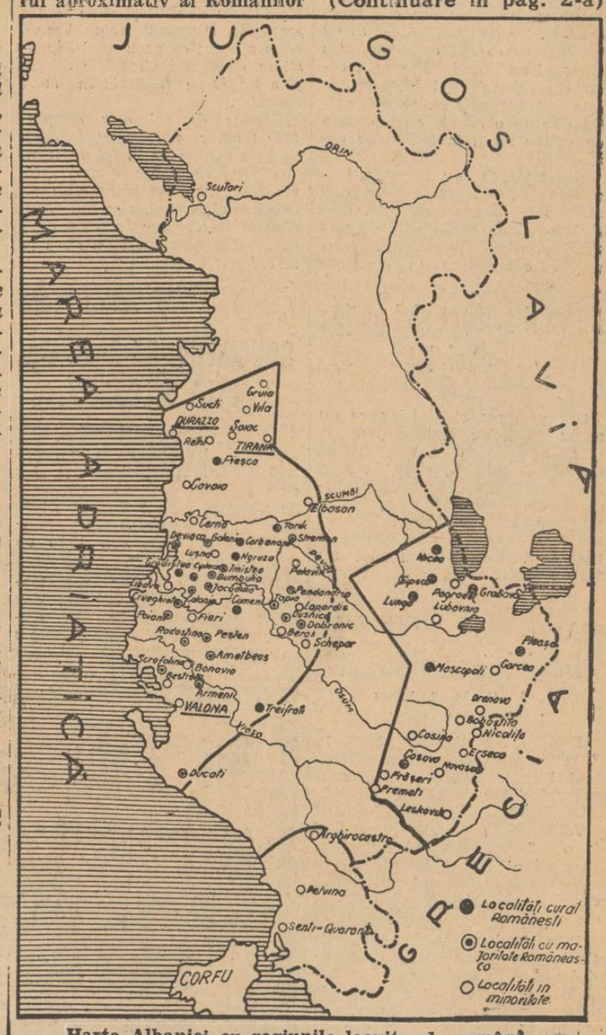

Harta Albaniei cu regiunile locuite de români